

Tikai 14% 8-tās un 11-tās
klases skolēnu Latvijā ir
izvēlējušies savu nākamo
profesiju.

Apmēram 70% Latvijas skolēnu atzīst, ka viņiem nepieciešama palīdzība nākotnes profesijas izvēlē.

Meitenēm tas ir aktuāli 74% gadījumu, bet zēniem - 56% gadījumu.

Nozīmīgākie faktori, kas Latvijas skolēniem traucē izvēlēties profesiju:

- Informācijas trūkums par profesiju, profesijas pieprasījumu un atalgojumu;
- Savas kompetences un zināšanu trūkums;
- Nespēja orientēties savās interesēs;
- Augsta maksa par izglītību;
- Nepārlicinātība par piemērotību profesijai;
- Pašu neizlēmība un slinkums.

Nozīmīgākie faktori, kas Latvijas skolēniem palīdz izvēlēties profesiju:

- Labs atalgojums;
- Patīkama darba vide;
- Karjeras iespējas;
- Veselībai nekaitīgs darbs;
- Darbs ar cilvēkiem
- Iespēja savienot darbu ar ģimeni;
- Profesijas pieprasījums darba tirgū;
- Sabiedrībā augstu vērtēta profesija.

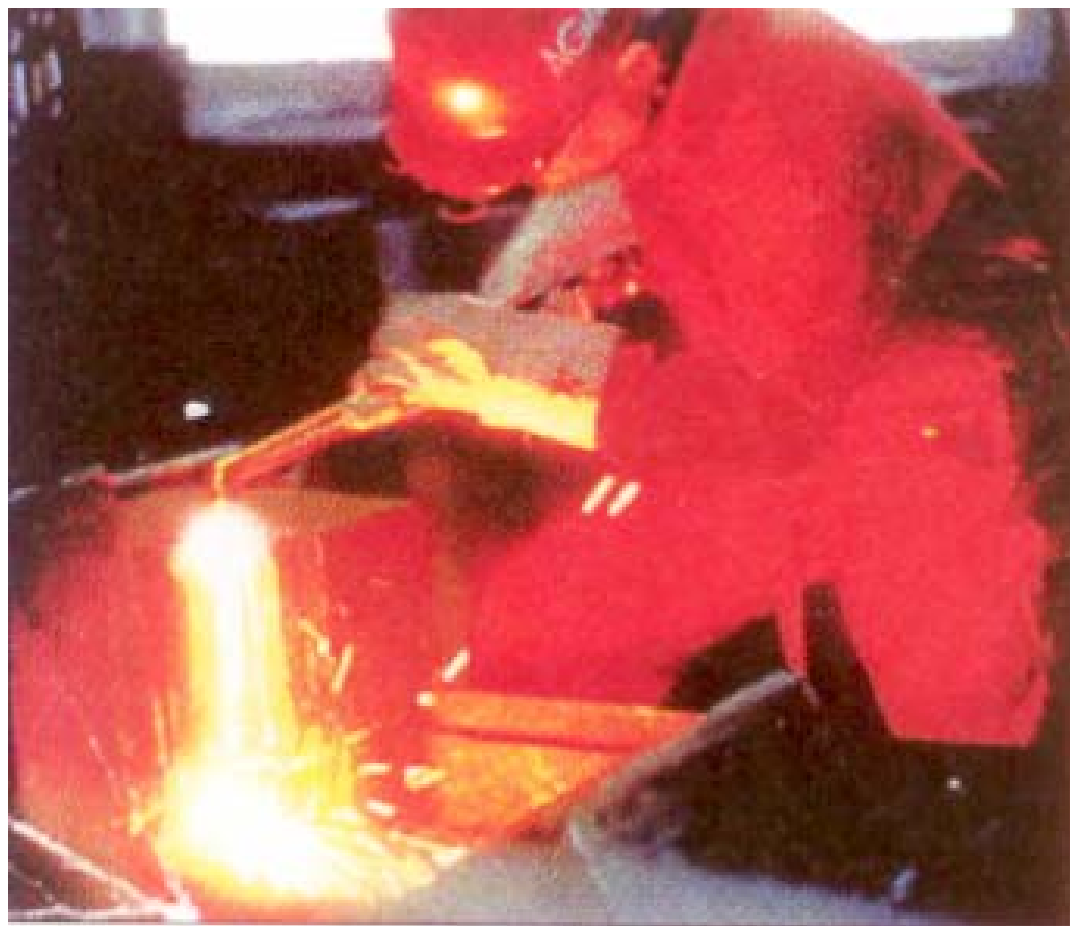
Profesijas un jomas, kuras Latvijas skolēni uzskata par visperspektīvākajām:

- Tūrisms;
- Ekonomika un finanses;
- Zinātne;
- Inženierzinātnes;
- Celtniecība;
- Jurisprudence.

Profesijas un jomas, kuras Latvijas skolēni neuzskata par perspektīvām:

- Mežsaimniecība;
- Metālapstrāde;
- Lauksaimniecība.

Profesiju
segregācijas cēloņu
mazināšana

Latvijas skolēni uzskata, ka šobrīd darba tirgū vispieprasītākās profesijas ir:

- Inženieris;
- Celtnieks;
- Programmētājs;
- Tulks;
- Skolotājs;
- Jurists.

Latvijas skolēni par sieviešu profesijām uzskata:

- Frizierus/ -res;
- Skolotājus/ -as;
- Medmāšas/
medbrāļus;
- Šuvējus/ -jas;
- Sekretārus/ -es;
- Kosmetologus/ -ģes;
- Aukļus/ -les;
- Ārstus/ -es;
- Modeļus/ -les;
- Mājsaimniekus/ -ces;
- Grāmatvežus/ -des;
- Psihologus/ -ģes;
- Bērnodārza
audzinātājus/ -as.

Latvijas skolēni par vīriešu profesijām uzskata:

- Celtniekus/-ces;
- Šoferus/ -res;
- Mehāniķus/ -ķes;
- Elektriķus/ -ķes;
- Mašīnbūves darbiniekus/ -ces;
- Militāristus/ -tes;
- Policistus/ -tes;
- Automehāniķus/ -ķes;
- Atslēdzniekus/ -ces;
- Programmētājus/ -as;
- Galdniekus/ -ces.

KREDĪTS

tavai sapņu mājai

KREDĪTS

tavai sapņu mājai

Latvijas skolēni par vislabāk apmaksātajām profesijām uzskata:

- Juristus/ -tes;
- Tulkus/ -ces;
- Celtniekus/ -ces;
- Programmētājus/ -jas.

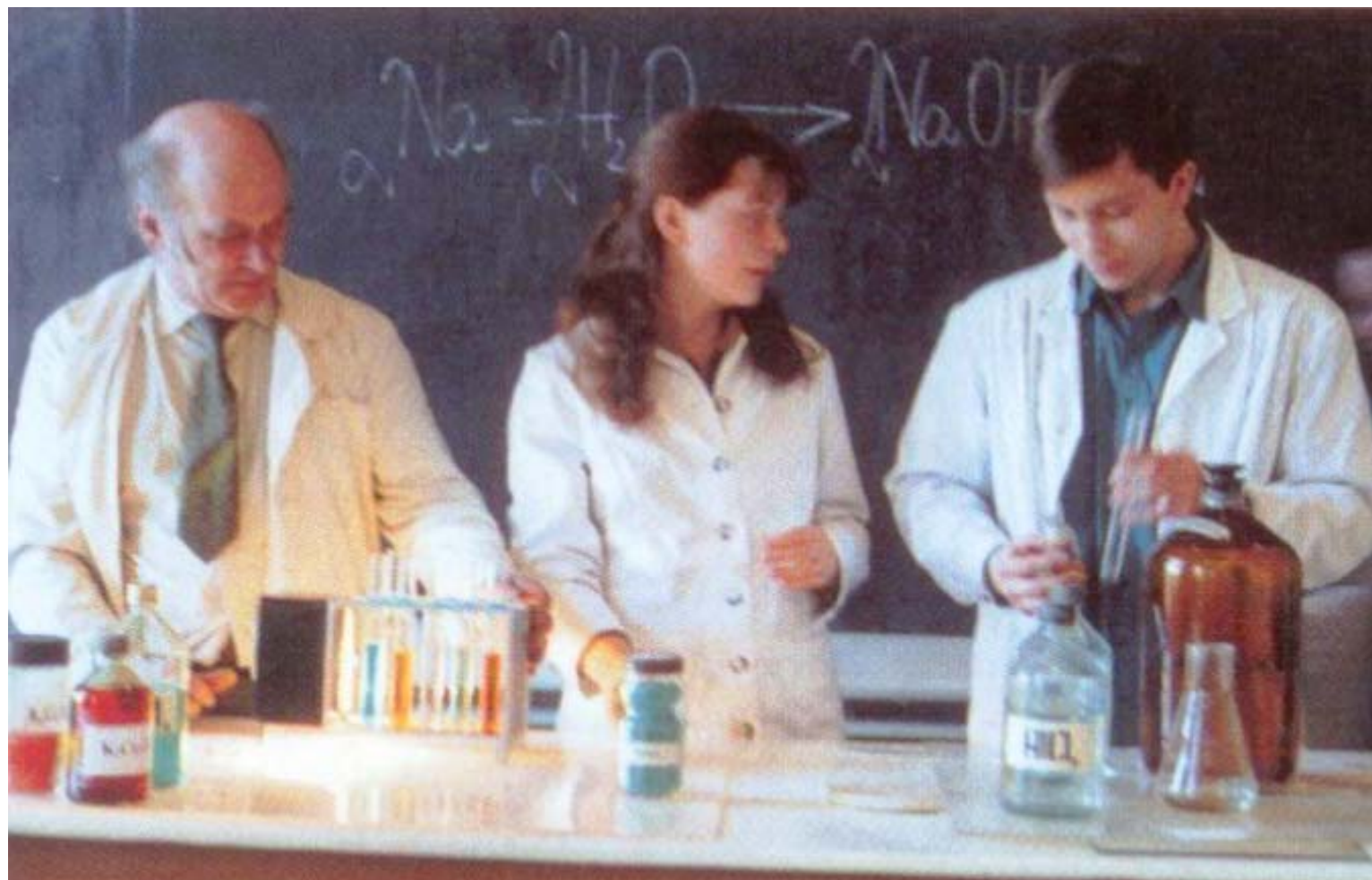
Latvijas skolēni par vissliktāk apmaksātajām profesijām uzskata:

- Bērnudārza audzinātājus/ -jas;
- Skolotājus/ -jas;
- Medmāsas/ medbrāļus;
- Frizierus/ -res

Latvijas skolēni uzskata, ka vissarežģītākie mācību priekšmeti ir:

- Fizika;
- Ķīmija;
- Algebra;
- Ģeometrija;
- Svešvalodas.

Profesiju
segregācijas cēloņu
mazināšana

Apmēram 50% Latvijas skolēnu uzskata,
ka:

- Mācību grāmatas ir sarežģītas un izklāstītas nesaprotamā valodā;
- Skolotāji neprot izskaidrot mācību vielu;
- Mācību programmas saturs ir neinteresants.

Apmēram 26% Latvijas skolēnu atzīst, ka neredz eksakto priekšmetu lietderību.

Apmēram 31% skolēnu atklāj, ka regulāri nemācās eksaktos priekšmetus.

Latvijā eksakto priekšmetu mācību grāmatu ilustrācijās sievietes attēlotas tikai 10% gadījumu, bet vīrieši - 90%.

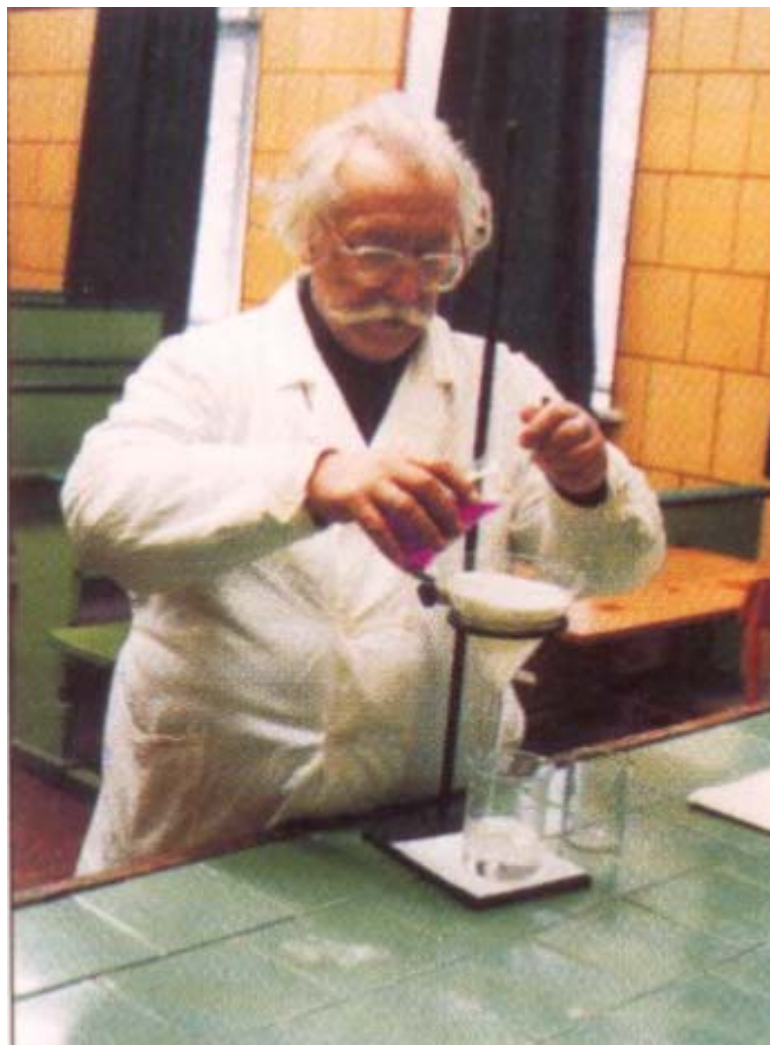
Latvijā eksakto priekšmetu mācību grāmatu ilustrācijās vadītāju un augsti kvalificētu darbinieku (zinātnieku, akadēmiķu, pētnieku, eksperimentu veicēju) amatos attēloti 97% vīriešu, bet sievietes tikai 3% gadījumū.

Latvijā eksakto mācību priekšmetu grāmatu tekstos par sievietēm-vadītājām runāts 15% gadījumu, bet par vīriešiem-vadītājiem - 85% gadījumu.

Latvijā eksakto mācību priekšmetu grāmatās nav pieejama informācija par atklājumiem un citām nozīmīgām aktivitātēm, ko veikušas sievietes.

Profesiju
segregācijas cēloņu
mazināšana

Latvijā eksakto priekšmetu mācību grāmatu saturs ļauj galvenokārt zēniem saskatīt sevi nākotnē darbojamies zinātnes un tehnoloģiju jomās.

Skolotāju vēlme redzēt striktu (stereotipisku) sieviešu un vīriešu lomu sadali sabiedrībā ievērojami ierobežo iespēju mācību grāmatu satura interpretācijā un mācību procesā iekļaut dzimumu līdztiesības idejas un pamatprincipus.

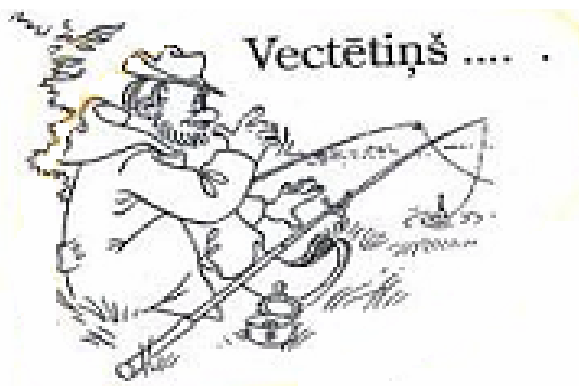
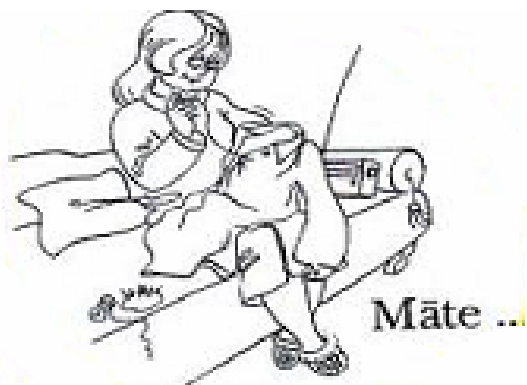
Pedagogi atzīst, ka nereti eksakto priekšmetu mācību procesā viņi pievērš vairāk uzmanības zēniem, biežāk viņus iedrošina, kā arī uzdod papildu pētnieciska rakstura uzdevumus.

Arī paši eksakto priekšmetu skolotāji atzīst, ka dažkārt saskaras ar sabiedrības neizpratni un stereotipiskajiem uzskatiem, ka, piemēram, bioloģijas pasniegšana nav piemērota skolotājam-vīrietim, bet fizika - skolotājai-sievietei.

Lielāki profesionālie aizspriedumi un stereotipiski uzskati par tehniskajām nozarēm un tajās strādājošajiem ir Latvijas iedzīvotājiem ar augstākiem ienākumiem, kā arī latviešiem.

Vecmāmiņa

Tehniskajās nozarēs Latvijā paši
darbinieki strādājošo vidū
augstāku darbinieka statusu
piešķir vīriešiem, nevis sievietēm.

Sabiedrības stereotipiskie uzskati par “sieviešu” un “vīriešu” profesijām iezīmē to, ka vīrieši var būt profesionāli elastīgāki un daudzveidīgāki, kamēr par sievietēm atbilstošiem darbiem tiek atzīts daudz mazāks profesiju skaits.

Latvijas sabiedrībā sieviešu un vīriešu stereotipiskā uztvere un domāšana par profesiju segregāciju ir vienlīdz spēcīga.